



### **ԹԻՅԿ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

#### **«Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի վերաբերյալ**

Առաջարկվում է.

1. Նախագծի 2-րդ գլխով սահմանվող սկզբունքների մեջ լրացնել հանձնաժողովի գործունեության անկախության սկզբունքը: Ներկայումս նախագծով սահմանված է հանձնաժողովի անդամի անկախության պահանջը (հոդված 17), որը դեռևս չի երաշխավորում հանձնաժողովի գործունեության անկախությունը:
2. Նախագծի 5-րդ հոդվածը լրացնել 4-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.  
*«Հանձնաժողովը ունի նյութական և առանձին շենքային ապահովվածություն:»:*
3. Նախագծի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «մասին» բառից հետո լրացնել «տարեկան» բառը, այսինքն՝ Հանձնաժողովն իր գործունեության մասին հաղորդումը ԱԺ ներկայացնի տարեկան կտրվածքով:
4. Նախագծի 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասից հանել «այդ կրթությամբ» բառերը, քանի որ մասնագիտական ստաժի սահմանումը, որ տրված է Աշխատանքային օրենսգրքի 20-րդ հոդվածով, հենց նկատի ունի ըստ կրթության աշխատանքը՝ «հատուկ կամ մասնագիտական աշխատանքային ստաժ, որում հաշվարկվում են այն ժամանակահատվածները, որոնց ընթացքում կատարվել է քաղաքացու կրթության կամ անհրաժեշտ որակավորման մասին վկայականում նշված մասնագիտությամբ աշխատանք կամ զբաղեցվել է որոշակի պաշտոն կամ կատարվել է աշխատանք աշխատանքի առանձնահատուկ պայմաններում»:
5. Նախագծի 10-րդ հոդվածի՝
  - ա. 2-րդ մասից հանել «նախագահ» բառը, այսինքն, նշել միայն Սահմանադրական դատարանը, ոչ թե նախագահին, ինչպես մյուս կառույցների դեպքում է նշված:
  - բ. 3-րդ մասի 2-րդ նախադասությունը հանել, քանի որ Հանրային խորհրդի համար խտրական մոտեցում է ցուցաբերված և նեղացվել է նրա կողմից թեկնածու առաջադրելու հնարավորության շրջանակը՝ այն սահմանափակելով միայն ՀԿ ներկայացուցչով: Գտնում ենք, որ մյուս առաջադրող մարմինների նման հանրային խորհուրդը ևս պետք է ունենա թեկնածու առաջադրելու ազատություն, անկախ ոլորտից և դրանով արհեստականորեն չի ապահովվի ՀԿ -ի ներկայացվածությունն մրցութային խորհրդում:
6. Նախագծի 12-րդ հոդվածի՝
  - ա. 15-րդ մասի վերջում լրացնել երկու նոր կետ՝ հետևյալ բովանդակությամբ. «պետական հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը» և «կոռուպցիայի դեմ պայքարին վերաբերող միջազգային իրավական փաստաթղթերը՝ ՄԱԿ-ի Կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիա, Եվրոպայի խորհրդի կոռուպցիայի դեմ կոնվենցիաներ (Կոռուպցիայի մասին քրեական իրավունքի կոնվենցիան, Կոռուպցիայի մասին քաղաքացիական իրավունքի կոնվենցիան) ՏՀԶԿ Ստամբուլի հակակոռուպցիոն գործողությունների պլան:
  - բ. 20-րդ մասում առավել հստակություն մտցնելու համար նախատեսել, որ հարցը ունի միայն մեկ ճիշտ պատասխան՝ բացառելով մի քանի ճիշտ պատասխանի հնարավորությունը:



- գ.** 21-րդ մասից հետո լրացնել նոր մաս, որով կսահմանվի, որ թեստավորման փուլն առցանց հեռարձակվում է՝ ապահովելով բոլոր մասնակիցների տեսանելիությունը:
- դ.** 25-րդ մասում լրացնել, որ թեստավորման փուլը հաղթահարած մասնակիցների ցուցակը պետք է հրապարակվի ԱԺ պաշտոնական կայքում:
- ե.** 26-րդ մասի վերջում լրացնել, որ բողոքարկման արդյունքները նույնպես պետք է հրապարակվեն ԱԺ պաշտոնական կայքում նույն օրը:
- զ.** 27-րդ մասում «թեստավորման» բառերը փոխարինել «թեստավորման» բառերով, քանի որ խոսքը պետք է գնա «հարցազրույցի փուլ անցած մասնակիցների» այլ ոչ «թեստավորման մասնակիցների» մասին:
- 7.** Նախագծի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասում սահմանել, որ հանձնաժողովի անդամը պետք է որևէ կուսակցության անդամ եղած չլինի նաև պաշտոնի նշանակմանը նախորդած 2 տարվա ընթացքում:
- 8.** Նախագծի 18-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 4-րդ կետից հետո լրացնել Հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցման նոր հիմք՝ հետևյալ ընդհանուր ձևակերպմամբ՝ *«խախտել է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հանրային ծառայողի անձի և գործունեության սահմանափակումները»:*
- 9.** Նախագծի 24-րդ հոդվածում՝
- ա.** 1-ին մասի 1-ին կետի ձևակերպումից ստացվում է, որ Էթիկայի կանոնների, իրավիճակային շահերի բախման կարգավորումների պահպանումը Հանձնաժողովն իրականացնելու է միայն գործադիր իշխանության, Սահմանադրությամբ ստեղծված անկախ կամ ինքնավար մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց դեպքում: Արդյո՞ք դա այդպես է և եթե այո, ապա ինչպիսի հիմնավորմամբ է այդ մասով ԲԴԱ շրջանակը նեղացվել ավելի, քան գույքի և եկամուտների հայտարարագիր ներկայացնող ԲԴԱ անձանց շրջանակն է (օրինակ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի բարձրագույն պաշտոններ զբաղեցնող հանրային ծառայողներ, դատական դեպարտամենտի կամ քննչական դեպարտամենտի ղեկավարներ և այլն):
- բ.** լրացնել ևս մեկ լիազորություն, այն է՝ «Հանձնաժողովն իրականացնում է ազդարարման վարույթ», որպեսզի նախագծի 41-րդ հոդվածով նախատեսված լիազորությունը ևս արտացոլվի:
- գ.** 1-ին մասի 9-րդ կետից հասկանալի չէ, թե ինչու Հանձնաժողովը կարող է մեկնաբանել միայն սույն օրենքով սահմանված անհամատեղելիության պահանջները և այլ սահմանափակումները՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հանրային ծառայողների, այդ թվում ԲԴԱ-ի մասով սահմանված են հիմնականում «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում: Ուստի առաջարկում ենք «սույն օրենքով» բառերը հանել կամ նախատեսել նաև «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի համապատասխան պահանջները մեկնաբանելու լիազորությունը:
- դ.** Առաջարկվում է լիազորությունների մեջ լրացնել նաև հանրային ծառայողի Էթիկայի հանձնաժողովների գործունեության համակարգման վերաբերյալ լիազորություն: Հակառակ դեպքում բաց է մնալու համապատասխան մարմինների Էթիկայի հանձնաժողովների և նոր ստեղծվող կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի փոխհարաբերությունները:
- 10.** Նախագծի 25-րդ հոդվածի՝



ա. 2-րդ մասում սահմանված է բացառություն՝ «Բանկային գաղտնիքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերում, ինչը առաջարկում ենք հանել և դրանով հնարավորություն տալ Հանձնաժողովին մատչելիություն ունենալու հայտարարատու պաշտոնատար անձի բանկային տվյալներին՝ արդյունավետ ստուգում և վերլուծություն իրականացնելու համար: Առաջարկվում է նաև «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքում կատարել լրացում՝ Հանձնաժողովին սահմանելով որպես բանկային գաղտնիքին հասանելիություն ունեցող սուբյեկտ: Նույն դիտարկումը վերաբերում է նաև նույն հոդվածի 4-րդ մասին:

բ. 8-րդ մասում հստակեցնել միանվագ ստացվող կամ տրվող գումարի՝ 2000000 ՀՀ դրամի պարբերականության հետ կապված հարցերը կամ գործարքների հանրագումարը որոշակի ժամանակահատվածում:

11. Նախագծի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ. *«Անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների, էթիկայի կանոնների խախտումների և իրավիճակային շահերի բախման վերաբերյալ վարույթ կարող է հարուցվել»:* Սրա անհրաժեշտությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ նախորդ հոդվածը նախատեսում է վարույթ ՎԻՎՕ-ով նախատեսված իրավախախտումների գործերով և առանց նշված հստակեցման կարող է շփոթ առաջացնել:
12. Նախագծի 36-րդ հոդվածի վերնագրում լրացնել «վերանայման» բառը, որ պարզ լինի, որ վերանայման վարույթի դիմումի մասին է խոսքը, այլապես շփոթ է առաջանում մյուս դիմումների հետ:
13. Նախագծի 42-րդ հոդվածի 3-րդ մասում անհասկանալի է հանձնաժողովի առաջին կազմի երեք անդամների պաշտոնավարման տարիների հետ կապված տարբերակված մոտեցումը, ինչը հակասում է նաև նախագծի 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված Հանձնաժողովի անդամների պաշտոնավարման 6 տարվա դրույթին: Առաջարկում ենք պաշտոնավարման տարիները բոլոր հանձնաժողովի անդամների համար միասնականացնել:

#### **«Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծին կից փաթեթ**

**1. «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի** 1-ին հոդվածում առաջարկում ենք լրացնել գույքի և եկամուտների հայտարարագիր ներկայացնող սուբյեկտների շարքը՝ ներառելով ԲՊԱ-ի չափահաս զավակին և ծնողին՝ անկախ համատեղ բնակվելու պահանջը: Առաջարկում ենք հանել նույն նախագծի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով առաջարկվող լրացումը, որով սահմանվում է, որ անչափահասի հայտարարագիրը հրապարակման ենթակա չէ, քանի որ նման կարգավորմամբ հնարավորություն է տրվում գույքը և եկամուտները գրանցել անչափահասի անվամբ և այդ տվյալները դարձնել ոչ թափանցիկ:

**2. «Ոստիկանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով** նախատեսել նաև ազդարարների



պաշտպանությունը, ինչպես առաջարկվում է օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում հանցագործության մասին հաղորդում տվող անձանց համար:

**3. «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծ**

**ա.** Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետում «կատարված» բառից հետո լրացնել կամ «օրինավոր պաշտոնավարման դեմ ուղղված» բառերը՝ նկատի ունենալով, որ կոռուպցիոն դեպքը կարող է դրսևորվել նաև որևէ անձի կողմից պաշտոնյային կոռուպցիոն գործարք առաջարկելով և եթե վերջինս անգամ մերժել է այն, այսինքն պաշտոնի օգտագործմամբ իրավախախտում կատարելու փաստ առկա չէ, բայց այդ մասին 3-րդ կողմին հայտնի դառնալու դեպքում կարող է ազդարարվել:

**բ.** Նախագծի ընդհանուր տրամաբանությունից պարզ չէ, թե արդյո՞ք, օրինակ, ՊՈԱԿ-ների (օրինակ դպրոցների, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների) կամ հանրային նշանակության կազմակերպությունների կարողությունները բավարար են ազդարարման հետ կապված միջոցներ ձեռնարկելու, վարույթներ հարուցելու և համակարգի գործարկումը ապահովելու համար:

**գ.** Նախագծի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասում առաջարկվում է «հանցագործություն» բառը փոխարինել «կոռուպցիոն բնույթի դեպք» բառերով: Նույն հոդվածի 2-րդ և 6-րդ մասերում պարզ չէ, թե որ մարմինն է լինելու ազդարարման միասնական էլեկտրոնային հարթակի դեպքում ազդարարի պաշտպանությունը երաշխավորող և հարթակը վարող կառավարության լիազոր մարմինը:

Միաժամանակ, թեև նախագիծն ամրագրում է ազդարարի դատական պաշտպանության իրավունքը, սակայն այս ինստիտուտի կայացման և զարգացման համար խիստ անհրաժեշտ է լրացուցիչ երաշխիքների սահմանումը: Մասնավորապես, հնարավոր դատական ծախսերը չպետք է ազդարարի իրավունքների պաշտպանությունը խոչընդոտող հանգամանք հանդիսանան, հետևաբար առաջարկվում է ազդարարի և փոխկապակցված անձի, որի դեմ ազդարարի հետ ունեցած կապի պատճառով կիրառվել է վնասակար գործողություն, դատական պաշտպանությունն իրականացվի հանրային պաշտպանի ներգրավմամբ: Ուստի առաջարկվում է համապատասխան փոփոխություններ կատարել «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքում: